

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
EKONOMİ BAKANLIĞI

HİZMET TİCARETİ İSTATİSTİKLERİ PROJESİ

21 Şubat 2013

SUNUM PLANI

- Hizmet Ticareti İstatistikleri Neden Önemli?
- Mevcut Durumda Ülkemiz Hizmet Ticareti İstatistikleri
- Eksiklikler, Problemler
- Yapılan Çalışmalar
- Hedefler
- Beklentiler

NEDEN ÖNEMLİ:

- Çok Taraflı (GATS) ve Çoklu (ISA) Hizmet Ticareti Müzakereleri
(Ülkemiz pozisyonunun belirlenmesi, talepkar olunacak sektörlerin tespiti, karşı taraftan iletilen taleplerin değerlendirilmesi, mevzuat değişikliği gerekiyorsa fayda-maliyet analizinin yapılabilmesi)
- İkili Hizmet Ticareti Müzakereleri
(İkili müzakere maliyetlidir. Müzakerelere başlamadan önce rekabet analizi yapılabilmesi, olası anlaşmanın etkilerinin ortaya konabilmesi ve daha da önemlisi anlaşmalar imzalandıktan sonra etki analizlerinin düzenli olarak yapılabilmesi için ülke temelinde veri elzemdir.)

NEDEN ÖNEMLİ:

- *Karma Ekonomik Komisyon Toplantıları ile Diğer Üst Düzey İkili Görüşmeler*

(Hizmet sektörü açısından toplantı gündemlerinin firma sorunu temelinde ve kısa vadeli çözümlerden ziyade pazar ülke odaklı kalıcı çözümler çerçevesinde planlanabilmesi için ülke ve alt sektör verisi önemlidir.)

- *Teşvik Politikaları*

(8 Haziran 2011 tarih ve 637 sayılı KHK ile Döviz Kazandırıcı Hizmet Ticaretine yönelik her türlü politika oluşturma ve uygulama yetkisi Bakanlığımıza (Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü) verilmiştir.

Teşvik politikaları sektöre ve hedef pazara göre şekillenebilmektedir. Gerek bu kapsamda gerekse verilen teşviklerin etki analizlerinin yapılabilmesi açısından ülkemizin hedef sektör ve pazarlarına yönelik hizmet ticareti verileri önemlidir.)

ÜLKEMİZ HİZMET TİCARETİ İSTATİSTİKLERİ

- Bilindiği üzere ülkemizde hizmet ticareti istatistikleri; Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından derlenmekte, yayımlanmakta ve uluslararası kuruluşlara raporlanmaktadır.
- Halihazırda Turizm (Seyahat), Taşımacılık, İnşaat, Sigortacılık, Finansal, Telekomünikasyon, Haber Ajansı, Telif Hakları ve Lisans Ücretleri, Resmi Hizmetler ve Diğer Hizmetler başlıklarında veri derlenmektedir.

ÜLKEMİZ HİZMET TİCARETİ İSTATİSTİKLERİ (2011)

<u>Sektör/Alt Sektör</u>	<u>Gelir</u>	<u>Gider</u>	<u>Net</u>	<u>Lider Ülkeler*</u>
Toplam	38.465	19.420	19.045	AB, ABD, Çin, Hindistan, Japonya, Singapur
Turizm	23.020	4.976	18.044	ABD, AB, Çin, Makao, Avustralya, HongKong
Kişisel	20.030	3.132	16.898	
Sağlık	413	253	160	
Eğitim	229	426	-197	
Diğer	19.388	2.453	16.935	
İş Amaçlı	2.990	1.844	1.146	
Taşımacılık	10.690	8.460	2.230	AB, ABD, Japonya, Kore, Singapur, Çin
Deniz Taşımacılığı	1.247	4.984	-3.737	
Hava Taşımacılığı	7.454	2.917	4.537	
Yolcu	5.039	493	4.546	
Yük	497	580	-83	
Diğer	1.918	1.844	74	
Karayolu Taşımacılığı	1.989	513	1.476	
Demiryolu Taşımacılığı	0	46	-46	
Kişisel, Kültürel, Eğlence	1.267	294	973	ABD, AB, Kanada, Kore, Hindistan, Avustralya
İnşaat	838	0	838	AB, Çin, Kore, Japonya, Rusya, Singapur
Sigortacılık	869	1.276	-407	AB, ABD, İsviçre, Kanada, Çin, Hindistan
Hayat ve B. Emeklilik	17	0	17	
Navlun	557	661	-104	
Reasürans	58	573	-515	
Yardımcı	214	42	172	
Diğer	23	0	23	
Finansal	531	1.221	-690	AB, ABD, İsviçre, HongKong, Singapur, Hindist
Telekomünikasyon	451	296	155	AB, ABD, Kuveyt, Kanada, Rusya, Bahreyn, Fas
Diğer İş	299	1.727	-1.428	
Tüccarlık, Komisyonculuk	218	53	165	
İşletme Leasingi	20	260	-240	
Mesleki (hukuk, muhasebe)	61	1.414	-1.353	
Posta ve Kurye	75	45	30	-
Bilgisayar ve Bilgi	18	38	-20	AB, Hindistan, ABD, Çin, İsrail, Kanada, Norveç
Haber Ajansı	18	38	-20	
Telif Hakları ve Lisanslar	0	680	-680	ABD, AB, Japonya, İsviçre, Kanada, Kore

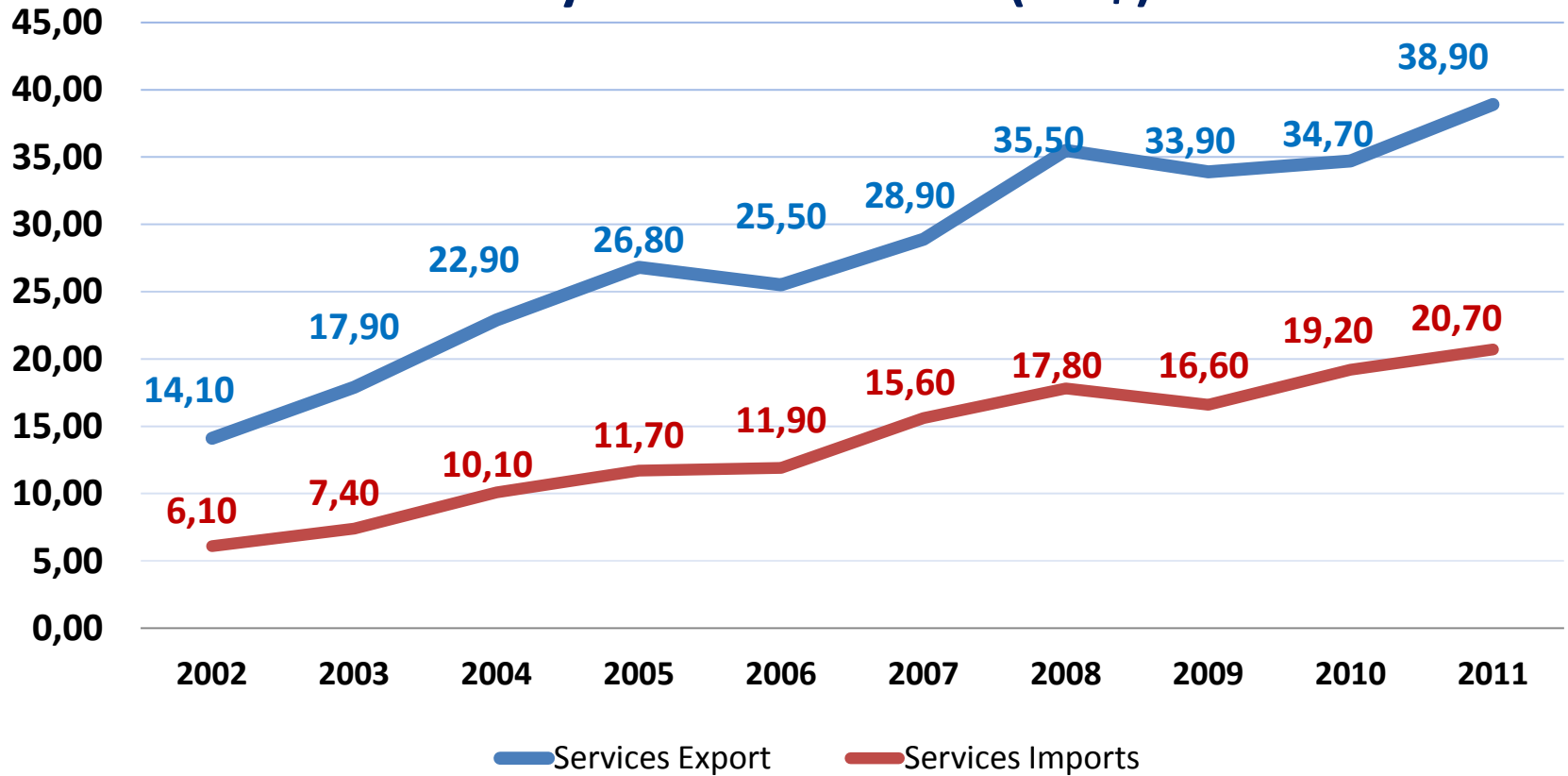
ÜLKEMİZ HİZMET TİCARETİ İSTATİSTİKLERİ (2011-2012)

ÖDEMELER DENGESİ AYRINTILI SUNUM (*)		2011	2012	Değişim(%)
(Milyon ABD Dolar)		Ocak-Ekim	Ocak-Ekim	
B.	HİZMETLER DENGESİ	16.604	19.133	15,2%
	Gelir	33.587	35.824	6,7%
	Gider	-16.983	-16.691	-1,7%
1.	Taşımacılık	1.992	4.277	114,7%
	Gelir	9.109	11.328	24,4%
	Gider	-7.117	-7.051	-0,9%
1.1.	Navlun	-2.230	-1.891	-15,2%
	Gelir	2.935	3.286	12,0%
	Gider	-5.165	-5.177	0,2%
1.2.	Diğer Taşımacılık	4.222	6.168	46,1%
	Gelir	6.174	8.042	30,3%
	Gider	-1.952	-1.874	-4,0%
2.	Turizm	16.465	16.657	1,2%
	Gelir	20.495	20.074	-2,1%
	Gider	-4.030	-3.417	-15,2%
3.	İnşaat Hizmetleri	615	875	42,3%
	Gelir	615	875	42,3%
	Gider	0	0	0
4.	Sigorta Hizmetleri	-317	-296	-6,6%
	Gelir	728	726	-0,3%
	Gider	-1.045	-1.022	-2,2%
5.	Finansal Hizmetler	-570	-507	-11,1%
	Gelir	450	446	-0,9%
	Gider	-1.020	-953	-6,6%
6.	Diğer Ticari Hizmetler	-1.058	-1.261	19,2%
	Gelir	232	311	34,1%
	Gider	-1.290	-1.572	21,9%
7.	Diğer Hizmetler	385	151	-60,8%
	Gelir	1.494	1.387	-7,2%
	Gider	-1.109	-1.236	11,5%

ÜLKEMİZ HİZMET İHRACATI (2002-2012)

Turkey's Services Trade (Bl. \$)

PROBLEMLER

- Coğrafi dağılımlı veri üretilememesi (ülke ve bölge temelinde verinin eksikliği)
- Ülkemiz için önemli alt sektörlerde veri derlenememesi (mimarlık-mühendislik, sağlık, eğitim, yazılım, görsel-işitsel hizmetler vb.)
- İthalat verisi olmayan sektörler (inşaat)
- Modlar temelinde veri derlenememesi (Özellikle Mod 1 ve Mod 4)

YAPILAN ÇALIŞMALAR

- 24 Kasım 2011 Koordinasyon Toplantısı
- 10 Ocak 2012 Projenin Başlatılması
- Sektörler bazında veri tespit çalışmaları
 - Turizm, 24 Ocak 2012
 - Taşımacılık, 25 Ocak 2012
 - İnşaat, 26 Ocak 2012
 - Görsel işitsel hizmetler, 27 Şubat 2012
 - Yazılım hizmetleri, 28 Şubat 2012
 - Sağlık ve eğitim hizmetleri, 08 Mart 2012

YAPILAN ÇALIŞMALAR

- Örnek Ülke İncelemeleri
- 24-27 Eylül 2012 tarihlerinde DTÖ ve Bakanlığımız işbirliğinde Hizmet Ticareti İstatistikleri Semineri yapılmıştır. Seminerde uluslararası veri derleme standartları ve Avusturya deneyimi incelenmiştir.
- 10-11 Aralık 2012 tarihlerinde İngiltere Ulusal İstatistik Ofisi (ONS)'ne çalışma ziyareti yapılmış ve hizmet ticareti istatistikleri derleme yöntemleri incelenmiştir.

ÇALIŞMA SONUÇLARI

- Hizmet ticareti istatistikleri gelişmiş ülkelerde ve bu konuda başarılı tüm ülkelerde doğrudan raporlama (anket) ve idari kayıtlar kullanılarak derlenmektedir. Bankacılık sistemi (ITRS) kayıtları artık kaynak olarak kullanılmamaktadır.
- Ülkemizde de anket yoluyla veri derleme yöntemine hızla geçilmesi doğru olacaktır.
- Bu sebeple, hizmet ticareti istatistikleri derleme görevinin diğer ülkelerde olduğu gibi TÜİK tarafından üstlenilmesi ilgili kurumlarca uygun görülmüş ve 30 Kasım 2012 tarihi itibarıyla proje TÜİK tarafından sahiplenilmiştir.
- Bakanlık olarak hedefimiz TÜİK'te koordinasyon ekibinin ve anket alt yapısının hazırlanması ve en kısa sürede veri derleme çalışmalarına başlanması

BEKLENTİLER

- Özel sektör ile işbirliği, düzenli olarak gerçekleştirilecek çalıştay, seminer ve eğitimler
- TÜİK tarafından uygulanacak anketlerin hizmet ihracatçı ve ithalatçısı işletmeler tarafından anlaşılması, derlenecek verilerin gizliliği ve TÜİK-işletmeler arasında güven tesisi
- Anketlerin uygulanmasında en doğru ve güvenilir yolun tespiti (Tüm paydaşlara danışılması)
- Hizmet Ticareti istatistikleri kamu kurumlarının, özel sektörün ve araştırma kurumları/birimlerinin ortak ihtiyacıdır. Ülkemiz hizmet ticaretine ilişkin pozisyonun sağlıklı verilerle tespiti ve doğru yol haritası çizilebilmesi tüm paydaşların faydasınadır ve ortak amaç olmalıdır.
- **ÇÜNKÜ;**

WHAT YOU CAN'T MEASURE YOU CAN'T MANAGE (ÖLÇEMEDİĞİNİ YÖNETEMEZSİN)

TEŞEKKÜRLER

daha fazla bilgi için
gats@ekonomi.gov.tr

Ekonomi Bakanlığı
Anlaşmalar Genel Müdürlüğü
Hizmet Ticareti Anlaşmaları Dairesi